

Accountants en Belastingadviseurs
Spijkenisse

Financieel Jaarverslag 2024 van
Stichting Grote of Sint-Laurenskerk
te Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

ACCOUNTANTSRAPPORT

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	2
Bestuursverslag	4

JAARVERSLAG

Financieel verslag

Balans per 31 december 2024	8
Staat van baten en lasten over 2024	10
Kasstroomoverzicht over 2024	11
Algemene toelichting	12
Toelichting balans per 31 december 2024	15
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2024	22

Aan het bestuur van
Stichting Grote of Sint-Laurenskerk
Grotekerkplein 27
3011 GC Rotterdam

Onze referentie: mg/40355

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij verslag uit inzake de door ons verrichte werkzaamheden betreffende het financieel verslag 2024 van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk.

BEOORDELINGSVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Onze conclusie

Wij hebben de jaarrekening van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk te Rotterdam over 2024 beoordeeld.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de in dit rapport opgenomen jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Deze jaarrekening bestaat uit:

- " de balans per 31 december 2024;
- " de winst- en verliesrekening over 2024; en
- " de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening.'

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordelingsopdracht is aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Wij hebben deze beoordeling professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400.

Onze beoordeling bestond onder andere uit:

- " Het verwerven van inzicht in de entiteit en haar omgeving en in het van toepassing zijnde stelsel inzake financiële verslaggeving, om gebieden in de jaarrekening te kunnen identificeren waar het waarschijnlijk is dat zich risico's op afwijkingen van materieel belang voor zullen doen als gevolg van fouten of fraude, het in reactie hierop opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om op die gebieden in te spelen en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie;
- " Het verkrijgen van inzicht in de administratieve systemen en administratie van de entiteit en het overwegen of deze gegevens opleveren die adequaat zijn voor het doel van het uitvoeren van cijferanalyses;
- " Het inwinnen van inlichtingen bij het bestuur en andere functionarissen van de entiteit ;
- " Het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de informatie opgenomen in de jaarrekening;
- " Het verkrijgen van assurance-informatie dat de jaarrekening overeenstemt met of aansluit op de onderliggende administratie van de entiteit;
- " Het evalueren van de verkregen assurance-informatie;
- " Het overwegen van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren of de door het bestuur gemaakte schattingen redelijk lijken;
- " Het overwegen van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- " Het overwegen of de jaarrekening, inclusief de gerelateerde toelichtingen, een getrouw beeld lijkt te geven van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Spijkenisse, 26 maart 2025

ABS Accountants B.V.

M. Guttenberg AA

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

De verhuurmarkt was goed en ook de inkomsten vanuit het monumentbezoek hebben wij kunnen verhogen met een vernieuwde entree en het doorlopend aanbieden van de torenbeklimmingen. Daarnaast kon de stichting zich halverwege 2024 aansluiten bij de Museumkaart. Ook de podiumprogrammering liep goed met als hoogtepunt een zeer succesvolle Laurenskerk Invites, Wednesday Night Skate met ruim 2800 verkochte tickets. Ook programmeerden wij diverse andere concerten die een groot en jong publiek aantrokken.

De Stichting Laurenskerk is in 2024 weer met veel enthousiasme aan de slag gegaan met de plannen uit de Meerjarenvisie, de financiering voor de restauratie van het hoofdorgel en een speeltafel is rond en de opdracht is gegeven voor fase 1. Ook gingen wij gesprekken aan met diverse nieuwe culturele en maatschappelijke partners om in de toekomst het publiek van de Laurenskerk te verbreden en te verjongen.

Jaarrekening

De jaarrekening 2024 van SGLK is in de bestuursvergadering van 26 maart 2025 vastgesteld en ondertekend.

2024 is een goed en stabiel jaar geweest en kon met een plus worden afgesloten. De algemene reserve van de stichting verdient aandacht, het resultaat is dan ook op deze post geboekt. Wij streven ernaar om de komende jaren een gezonde reserve op te bouwen.

Verder werd in 2024 de kosterwoning verkocht vanwege de pensionering van de koster/beheerder. De opbrengst van de woning is grotendeels naar de reserve voor het groot onderhoud gegaan, zodat wij de komende jaren kunnen werken aan uitdagingen als het vervangen van de elektra en water in onze kelder.

Aan het bestemmingsfonds (orgelfonds) zijn onttrekkingen gedaan. Dit waren kosten voor werkzaamheden ten behoeve van de communicatie, fondsenwerving en onderzoek rondom het project Hyperorgel Rotterdam. Aan de andere kant steeg het fonds aanzienlijk door geoordeelde giften. Dit fonds is bedoeld voor restauratie van het hoofdorgel.

Meerjarenvisie 2020-2025

Speerpunten in de Meerjarenvisie zijn: programmering voor een meer divers publiek, waaronder dat van niet westerse afkomst, de instelling van een breed samengestelde Programmaraad, de ontwikkeling van de Laurenskerk tot 'Orgelparadijs' door o.m. het bouwen van een 'hyperorgel', een betere ontvangst van bezoekers en het aanbieden van educatieve projecten op basis van de bestaande permanente expositie.

Een prioriteitschema over een periode van vijf jaren maakt deel uit van de visie. De onderdelen die nog niet gerealiseerd zijn, worden ondergebracht in de aanvraag voor het nieuwe cultuurplan 2025-2028 met een educatief programma voor scholen, een vernieuwde torenbeklimming en een nieuwe entree.

Instandhouding monument

Met ingang van 2024 valt de Laurenskerk onder de nieuwe Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM) van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. De Stichting Grote Kerk heeft als eigenaar van het gebouw voor de periode 2024 t/m 2029 een subsidie van in totaal € 175.745 toegezegd gekregen, circa € 29.000 per jaar.

Dit betreft 60% van de subsidiabel verklaarde onderhoudskosten; de overige 40% moet de SGLK, die het onderhoud namens de eigenaar in alle vrijheid uitvoert, zelf financieren. Per jaar kan er dus gemiddeld voor € 49.000 aan subsidiabel onderhoud worden verricht, mits het voor de SGLK haalbaar is de eigen bijdrage bij te leggen.

In 2024 hebben er diverse onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden volgens het MJOP, waaronder schilderwerk rondom (deuren en kozijnen) en van de dakkapellen en het herstellen van houtrot op diverse plekken. In 2024 gaven wij aan het groot (subsidiabel) onderhoud € 58.275 uit, waarvan 40% eigen bijdrage. Aan overig (niet subsidiabel) onderhoud aan het gebouw werd er in 2024 voor € 83.037 uitgegeven, hoofdzakelijk aan (verplicht) technisch onderhoud aan installaties.

Zoals in eerdere jaarverslagen al werd aangegeven heeft het aanbrengen van de fraaie parkinrichting rondom de Laurenskerk geleid tot wateroverlast in de kruipruimte van de Laurenskerk. Sinds de zomer 2016 staat er in de wintermaanden water in grote delen van de kruipruimte. Dit brengt op de lange termijn bouwkundige-, maar op korte termijn technische risico's met zich. Dit probleem is in 2024 verder onderzocht door de firma Nebest. Op basis van dit onderzoeksrapport zullen verder stappen worden genomen.

Podium voor cultuur en maatschappij

We sloten 2024 af met 29.298 bezoekers aan de podiumproducties, een zeer goed jaar. Dit was mede te danken aan de nieuwe programmalijn Laurenskerk Invites waarmee wij een groot en jong publiek aantrokken. Het aantal podiumproducties dat is uitgevoerd is hoger dan het geplande aantal vanwege enkele samenwerkingen die zich gedurende het jaar voordeden en komt op 67 (gepland: 57).

Er vonden diverse ceremoniële bijeenkomsten plaats zoals de Dodenherdenking en de Rotterdamse 14 mei-herdenking. Samen met de Stichting Gedeeld Verleden, Gezamenlijke Toekomst organiseerden wij een interreligieuze Keti Koti viering. De Open Monumentendag, de Orgelpromenade, de Dakendagen en het Heilige Huisjes Festival waren wederom druk bezochten evenementen met gratis entree.

Een volledig en gedetailleerd overzicht van de culturele activiteiten is opgenomen in het Cultureel Jaarverslag 2024.

Hyperorgel

Het project 'Hyperorgel Rotterdam' biedt ongekende mogelijkheden om de orgelprogrammering uit te breiden met 'cross overs' op het gebied van ensemblespel, dans, film e.d., maar ook voor educatieve doeleinden. Ook zal er aanzienlijk meer interactie tussen organist en publiek ontstaan. Dit project bestaat uit een aantal onderdelen: Restauratie en elektrificatie van het hoofdorgel, een speeltafel op de kerkvloer (fase 1) en een nieuw te bouwen computergestuurd pijporgel (fase 2)

De uitvoerbaarheid van dit project is grotendeels afhankelijk van bijdragen van fondsen en sponsors. In 2024 werden wederom diverse giften ontvangen van particulieren. Hierdoor kan de restauratie van het hoofdorgel en een speeltafel gerealiseerd worden (fase 1). In juli 2025 zullen de werkzaamheden starten en halverwege 2027 zijn het hoofdorgel en speeltafel gereed. De fondsenwerving voor het nieuw te bouwen computergestuurde orgel (fase 2) loopt nog door de komende jaren. 'Hyperorgel Rotterdam' valt als project geheel buiten de reguliere exploitatie van de Laurenskerk.

Erfgoed

We braken een record wat betreft toeristisch bezoek. Dit heeft te maken met de nieuwe entreeopstelling waarbij de kassabalie in de torenhal geplaatst is (in plaats van in de kerk) en waarbij de torenbeklimmingen doorlopend worden aangeboden (in plaats van 3x per week). Halverwege 2024 werd de Museumkaart geldig in de Laurenskerk. Wij sloten het jaar af met 38.609 monumentbezoekers. Wij waren deelnemer aan het Jeugdvakantiepaspoort, de Open Monumentendag, de Dakendagen en de Heilige Huisjes week.

Verhuur aan derden

De zakelijke verhuur is de belangrijkste bron van inkomsten van de SGLK. Het record van 2023 is wederom gebroken. Wij hebben met de verhuur mooie omzet hebben weten te realiseren van circa € 840.000.

Er zijn enkele aanpassingen uitgevoerd om het gebouw beter exploitatiebaar te maken: het vervangen van de toiletten, kamerschermen en update van de aansturing van de geluidsinstallatie.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2024 zes keer bijeen. Daarnaast was het bestuur in 2024 vertegenwoordigd in overleggen met onder meer de Vereniging Vrienden van de Laurenskerk, het Fonds Instandhouding Laurenskerk, de Algemene Kerkenraad van de Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum en de stichting Gemeentefonds van de Hervormde Gemeente.

Bestuursleden waren tevens betrokken bij verschillende werkgroepen m.b.t. onder meer de Bouwcommissie Laurenskerk en het project Hyperorgel Rotterdam.

Er heeft in 2024 één wijzigingen in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden. Het bestuurslid Commerciële Zaken is opgevolgd na het aflopen van zijn termijn.

Het bestuur bestaat conform de statuten uit zeven leden. De samenstelling van het bestuur is hieronder weergegeven.

Codes governance cultuur en fair practice

De SGLK hanteert de officiële codes Cultural Governance en Fair Practice. In 2016 zijn deze vastgelegd door het bestuur in diverse reglementen, waaronder een bestuurs-, directie- en arbitragereglement en de profielen voor bestuur en directeur.

Rotterdam, 26 maart 2025

Bestuur en directie Stichting Grote of Sint Laurenskerk

Dhr. W.J. Tempel, voorzitter

Dhr. A.H.J. Ponsteen, secretaris

Dhr. S. Habib, penningmeester

Dhr. M. Baauw, lid

Mw. A. Estourgie, lid

Mw. F.L. Veldman, lid

Dhr. J. Kuijt, lid

Mw. E.P.G. van Vegchel, directeur

BALANS PER 31 DECEMBER 2024

ACTIEF

	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventaris		65.852		59.776
Financiële vaste activa				
Overige vorderingen		85.417		0
Som der vaste activa		<u>151.269</u>		<u>59.776</u>
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	124.546		111.391	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	0		8.501	
Overlopende activa	160.841		104.925	
		<u>285.387</u>		<u>224.817</u>
Liquide middelen		<u>863.548</u>		<u>561.439</u>
Som der vlottende activa		<u>1.148.935</u>		<u>786.256</u>
		<u>1.300.204</u>		<u>846.032</u>

PASSIEF

	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
VERMOGEN				
Algemene reserve	47.229		11.687	
Bestemmingsreserves	394.500		44.500	
Bestemmingsfonds	512.704		118.694	
		<u>954.433</u>		<u>174.881</u>
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan kredietinstellingen		<u>62.341</u>		<u>405.310</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan kredietinstellingen	0		6.000	
Crediteuren	126.788		107.344	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	67.473		36.977	
Overlopende passiva	89.169		115.520	
		<u>283.430</u>		<u>265.841</u>
		<u>1.300.204</u>		<u>846.032</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
Baten			
Opbrengsten uit verhuur	837.770	737.000	773.309
Subsidie en opbrengsten culturele evenementen	415.274	340.000	420.812
Overige subsidies en giften	29.025	36.000	37.212
Buffet-, winkel- en overige omzet	223.461	100.000	174.801
Som der baten	1.505.530	1.213.000	1.406.134
Lasten			
Huur voorzieningen t.b.v. doorverhuur aan derden	201.534	160.000	165.849
Directe kosten culturele evenementen	136.642	105.000	151.315
Inkoopwaarde buffet en winkelomzet	47.607	20.000	31.093
	385.783	285.000	348.257
Personeelskosten	682.140	532.500	547.743
Afschrijvingen	17.844	15.000	41.411
Onderhoudslasten	106.347	60.000	67.977
Huisvestingslasten	234.685	220.000	256.304
Kantoorlasten	38.997	30.000	30.549
Algemene lasten	29.397	10.500	21.748
Bijzondere posten	(388.701)	60.000	67.982
Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen	(394.010)	-	(2.998)
Som der organisatiekosten	326.699	928.000	1.030.716
Baten minus lasten	793.048	-	27.161
Rentelasten en soortgelijke kosten	(13.501)	-	(18.262)
Resultaat verslagjaar	779.547	-	8.899
<i>Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen</i>			
Mutatie bestemmingsfonds hyperorgel	(394.010)	-	(2.998)
Toevoeging bestemmingsreserve groot onderhoud	(350.000)	-	-
Resultaat naar overige reserve	35.537	-	5.901

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2024

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	793.053	27.161
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	17.844	41.411
Toename vorderingen	(60.570)	135.119
Toename kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	23.588	(112.152)
	<u>(19.138)</u>	<u>64.378</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	773.915	91.539
Betaalde rente	(13.501)	(18.262)
	<u>760.414</u>	<u>73.277</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	(23.920)	(41.211)
Investerings in financiële vaste activa	(85.417)	0
	<u>(109.337)</u>	<u>(41.211)</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossingen langlopende schulden	(342.968)	(11.391)
Afname bankkrediet	(6.000)	0
Toename bestemmingsreserve	0	20.312
	<u>(348.968)</u>	<u>8.921</u>
Toename liquide middelen	<u>302.109</u>	<u>40.987</u>

ALGEMENE TOELICHTING

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de jaarverslaggeving RJ C1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven".

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeldt.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Doel van de stichting

Het doel van de stichting is het instandhouden van het monument in de zin van Monumentenwet en het bieden van een podium voor maatschappij en cultuur.

Vestigingsadres

De stichting is ingeschreven in het handelsregister bij de kamer van koophandel onder nummer 41131302 is feitelijk gevestigd op Grotekerkplein 27 te Rotterdam.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Grote of Sint-Laurenskerk zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De schattingen en aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis, ervaringen uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen.

Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Algemene grondslagen

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Op de activa worden de noodzakelijke waardecorrecties in mindering gebracht.

Baten en de hiermede samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de prestatie plaatsvindt.

Specifieke grondslagen

Materiële vaste activa

Deze activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarden, verminderd met afschrijvingen welke naar tijdsgelang zijn berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffingswaarden. De hoogte van de afschrijvingspercentages is afhankelijk van de verwachte economische levensduur van de activa.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur van de stichting een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht.

Wanneer door derden een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In dit geval heeft niet het bestuur van de stichting, maar de gever een bestemming aan de middelen gegeven.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het saldo wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

TOELICHTING BALANS PER 31 DECEMBER 2024

VASTE ACTIVA

	31-12-2024		31-12-2023	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa				
Inventaris		65.852		59.776
	Kosters woning	Inventaris	Herinrichting interieur	Totaal
<u>Boekwaarde per 1 januari</u>	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	106.979	353.131	323.736	783.846
Cumulatieve afschrijving	(106.979)	(293.355)	(323.736)	(724.070)
	<u>0</u>	<u>59.776</u>	<u>0</u>	<u>59.776</u>
<u>Mutaties</u>				
Investeringen	0	23.920	0	23.920
Afschrijvingen	0	(17.844)	0	(17.844)
Desinvesteringen	(106.979)	0	0	(106.979)
Afschrijving desinvesteringen	106.979	0	0	106.979
	<u>0</u>	<u>6.076</u>	<u>0</u>	<u>6.076</u>
<u>Boekwaarde per 31 december</u>				
Aanschaffingswaarde	0	377.051	323.736	700.787
Cumulatieve afschrijving	0	(311.199)	(323.736)	(634.935)
	<u>0</u>	<u>65.852</u>	<u>0</u>	<u>65.852</u>

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Kosterswoning (4-10%)
- Inventaris (20%)
- Herinrichting interieur (10-20%)

In het boekjaar 2024 is de kosterwoning verkocht met een boekwinst van € 422.587. Deze boekwinst is verwerkt als bate onder de diverse baten en lasten.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

Dit betreft een vordering vanwege een overeenkomst met Bon Bon Partyservice die heeft toegezegd om € 100.000 aan kosten te zullen bijdragen aan de installatie van een nieuwe toiletgroep. Deze bijdrage zal in vier jaren worden afgelost. Er wordt geen rente berekend over de vordering.

Het verloop van de vordering is als volgt:

Toezegging	100.000	0
Stand per 1 januari	0	0
Aflossingen	(14.583)	0
Stand per 31 december	<u>85.417</u>	<u>0</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
Debiteuren	<u>124.546</u>	<u>111.391</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	<u>0</u>	<u>8.501</u>
----------------	----------	--------------

Overlopende activa

Vereniging vrienden van de Grote- of Sint-Laurenskerk	0	5.709
Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	22.500	22.500
Stichting Grote Kerk Rotterdam	0	250
Stichting Gemeentefonds	7.339	7.739
Te ontvangen restitutie gebouw verzekeringen	5.101	6.186
Stichting Letterhaven (project Witte de With)	4.538	0
Te ontvangen rente	1.660	0
Voorschotnota cateringkosten	0	1.047
SIM via Stichting Grote Kerk Rotterdam	65.377	33.722
Te ontvangen bijdrage video installatie	9.120	0
Vooruitbetaalde inkoopfacturen	4.856	5.522
Nog te factureren omzet	35.239	0
Overige vooruitbetaalde kosten	5.111	22.250
	<u>160.841</u>	<u>104.925</u>

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Liquide middelen		
Rabobank	687.229	403.076
I.N.G. Bank N.V.	165.865	142.679
Gelden onderweg	4.550	7.797
Kassen	5.904	7.887
	<u>863.548</u>	<u>561.439</u>

VERMOGEN

	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	€	€
Stand per 1 januari	11.687	5.786
Resultaatbestemming	35.542	5.901
Stand per 31 december	<u>47.229</u>	<u>11.687</u>
	31-12-2024	31-12-2023
Bestemmingsreserves	€	€
Groot onderhoud gebouwen	382.000	32.000
Niet-subsidiabel onderhoud	7.500	7.500
Niet-subsidiabel orgelonderhoud	5.000	5.000
	<u>394.500</u>	<u>44.500</u>
<u>Groot onderhoud gebouwen</u>		
	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	32.000	32.000
Resultaatbestemming	350.000	0
Stand per 31 december	<u>382.000</u>	<u>32.000</u>
<u>Niet-subsidiabel onderhoud</u>		
	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	7.500	7.500
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	<u>7.500</u>	<u>7.500</u>
<u>Niet-subsidiabel orgelonderhoud</u>		
Stand per 1 januari	5.000	5.000
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	<u>5.000</u>	<u>5.000</u>
Bestemmingsfonds		
Bestemmingsfonds Hyperorgel Rotterdam	<u>512.704</u>	<u>118.694</u>

Bestemmingsfonds Hyperorgel Rotterdam

	2024	2023
	€	€
Stand per 1 januari	118.694	115.697
Resultaatbestemming	394.010	2.997
Stand per 31 december	<u>512.704</u>	<u>118.694</u>

Het fonds bestaat uit diverse ontvangen bedragen. Één bedrag is een restant van het bestemmingsfonds Restauratie Marcussen Transeptorgel, en mag met toestemming van de oorspronkelijke geldgever besteed worden aan de nog uit te voeren restauratie van het Marcussen Koorpositief. Het overige deel van het bedrag bestaat uit nieuw geworven middelen voor het project Hyperorgel Rotterdam.

Langlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Hypotheken		
Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	0	338.000
Restauratiefonds	62.341	67.310
	<u>62.341</u>	<u>405.310</u>

Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk

Deze lening ad € 380.000 is versterkt door Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk. Het rentepercentage bedraagt 2%. Jaarlijks voor het eerst in 2018, zal op 31 december een bedrag van € 6.000 per jaar op de lening worden afgelost. Het bedrag van de jaarlijkse aflossing is gebaseerd op een maximale looptijd van 30 jaar, gerekend vanaf 1 januari 2018.

Als zekerheid voor de terugbetaling van de lening is de eerste hypotheek verstrekt op de kostenwoning, Noordmolenwerf 21 te Rotterdam.

De woning is op 2 september 2024 verkocht en op 4 september 2024 volledig afgelost.

Het verloop van de lening is als volgt:

Stand per 1 januari	344.000	350.000
Aflossing	(344.000)	(6.000)
Stand per 31 december	0	344.000
Kortlopend deel	0	(6.000)
Langlopend deel per 31 december	<u>0</u>	<u>338.000</u>

Restauratiefonds

De op 1 september 2005 verstrekte Gemeentelijke aflosingsvrije Restauratie Hypotheek is per 1 juni 2016 omgezet naar een Rotterdamse Restauratie-hypothek. De hoofdsom bedraagt € 102.686, welke in 240 maanden middels een annuïteit van € 498 wordt afgelost. Het aantal resterende maandtermijnen bedraagt 168. Het rentepercentage bedraagt 1,5% per jaar.

Het verloop van de lening is als volgt:

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
Stand per 1 januari	67.310	72.701
Aflossing	(4.969)	(5.391)
Stand per 31 december	<u>62.341</u>	<u>67.310</u>

Kortlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen

	<u>31-12-2024</u>	<u>31-12-2023</u>
	€	€
<u>Aflossingsverplichtingen</u>		
Leningen	0	6.000

Crediteuren

Crediteuren	<u>126.788</u>	<u>107.344</u>
-------------	----------------	----------------

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	26.849	21.977
Omzetbelasting	29.646	0
Pensioen	10.978	15.000
	<u>67.473</u>	<u>36.977</u>

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Overlopende passiva		
Rente en aflossing lening o/g Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	0	13.000
Vooruitontvangen omzet (voorschotten)	6.172	5.570
Nog te betalen aan personeel (reservering vakantiegeld)	26.863	21.074
Accountantskosten	8.500	14.413
Gas, water, electra	14.584	11.001
Schoonmaakkosten	16.686	0
Stichting Grote Kerk Rotterdam	2.750	0
Gelden onderweg	0	778
Nog te betalen ziekteverzuimverzekering	9.905	15.275
Terug te betalen bijdragen en subsidies	500	24.017
Overige	3.209	10.392
	<u>89.169</u>	<u>115.520</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichting

Het jaarlijks bedrag van met de Stichting Gemeentefonds aangegane huurverplichtingen van de bedrijfsruimte aan Grotekerkplain 101 te Rotterdam en voor parkeerplaatsen in het wooncomplex de Hofdame te Rotterdam bedraagt € 36.257.

Overige verplichtingen

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane verplichtingen inzake huur van een kopieerapparaat, onderhoudscontracten en een meldkamer abonnement bedragen circa € 5.400 per jaar.

Subsidie gemeente Rotterdam

In het kader van het cultuurplan 2021-2024 van de gemeente Rotterdam heeft de gemeente toezeggingen gedaan voor een doorlopende subsidie van € 114.000 per jaar.

Daarnaast draagt de gemeente Rotterdam jaarlijks voor € 55.000 bij in de exploitatiekosten in verband met de openstelling. De toezeggingen worden geïndexeerd door de gemeente.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2024

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
Opbrengsten uit verhuur			
Verhuur aan derden	766.522	665.000	705.775
Verstrekke kortingen	(12.701)	(15.000)	(14.368)
Verhuur Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum	83.949	87.000	81.902
	<u>837.770</u>	<u>737.000</u>	<u>773.309</u>
Subsidie en opbrengsten culturele evenementen			
Subsidie Gemeente Rotterdam, Kunst en Cultuur	253.000	235.000	235.000
Bijdragen fondsen / kaartverkoop	52.365	35.000	94.150
Kaartverkoop erfgoed	109.909	70.000	91.662
	<u>415.274</u>	<u>340.000</u>	<u>420.812</u>
Overige subsidies en giften			
Bijdrage Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	22.500	22.500	22.500
Offerkisten en giften	6.525	13.500	14.712
	<u>29.025</u>	<u>36.000</u>	<u>37.212</u>
Buffet-, winkel- en overige omzet			
Buffet omzet	112.219	47.000	90.804
Winkelomzet	4.585	3.000	3.014
Provisies cateraars en afkoop catering door huurders	106.657	50.000	80.983
	<u>223.461</u>	<u>100.000</u>	<u>174.801</u>

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
Huur voorzieningen t.b.v. doorverhuur aan derden			
Huur voorzieningen	115.722	106.500	120.532
Overige	81.536	48.500	38.770
Inkoopwaarde van de omzet	4.276	5.000	6.547
	<u>201.534</u>	<u>160.000</u>	<u>165.849</u>

Directe kosten culturele evenementen

Culturele evenementen podium	121.716	97.200	132.349
Permanente tentoonstelling	7.954	3.000	13.056
Vrijwilligers van de kassa	6.972	4.800	5.910
	<u>136.642</u>	<u>105.000</u>	<u>151.315</u>

Inkoopwaarde buffet- en winkel- en overige omzet

Buffet	44.144	19.000	29.303
Winkel	3.463	1.000	877
Terras omzet (The Holy Toast)	0	0	913
	<u>47.607</u>	<u>20.000</u>	<u>31.093</u>

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	472.500	400.000	354.159
Sociale lasten	85.699	34.500	72.823
Pensioenlasten	31.626	36.000	27.008
Overige personeelskosten	92.315	62.000	93.753
	<u>682.140</u>	<u>532.500</u>	<u>547.743</u>

Personeelskosten

Bruto lonen	502.785	405.000	416.190
Ontvangen ziekengelduitkeringen	(17.108)	-	(27.199)
Doorberekend ten laste van projecten	(13.177)	(5.000)	(34.832)
	<u>472.500</u>	<u>400.000</u>	<u>354.159</u>

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
Sociale lasten			
Bedrijfsvereniging	85.699	34.500	72.823
	<u>85.699</u>	<u>34.500</u>	<u>72.823</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	31.626	36.000	27.008
	<u>31.626</u>	<u>36.000</u>	<u>27.008</u>
Overige personeelskosten			
Vrijwilligers	17.211	17.750	29.447
Reiskostenvergoedingen personeel	5.541	5.000	4.522
Beheerderswoning	2.635	750	281
Ziekteverzuimverzekering	52.950	30.000	50.474
Studie- en opleidingslasten	789	500	1.186
Arbokosten	2.632	2.000	3.994
Diversen	10.557	6.000	3.849
	<u>92.315</u>	<u>62.000</u>	<u>93.753</u>
Afschrijvingen			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Inventaris	17.844	15.000	41.411
	<u>17.844</u>	<u>15.000</u>	<u>41.411</u>
Overige bedrijfslasten			
Onderhoudslasten	106.347	60.000	67.977
Huisvestinglasten	234.685	220.000	256.304
Kantoorlasten	38.997	30.000	30.549
Algemene kosten	29.397	10.500	21.748
Diverse baten en lasten	(388.701)	60.000	67.982
Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen	(394.010)	-	(2.998)
	<u>(373.285)</u>	<u>380.500</u>	<u>441.562</u>
Onderhoudslasten			
Niet subsidiabel onderhoud	83.037	35.000	46.083
Subsidiabel onderhoud (eigen bijdragen)	23.310	25.000	21.894
	<u>106.347</u>	<u>60.000</u>	<u>67.977</u>

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
<i>Huisvestinglasten</i>			
Energiekosten (water, verlichting en verwarming)	101.820	90.000	123.656
Verzekering	32.973	38.000	31.485
Schoonmaak, klein materiaal en overige lasten	58.844	50.000	59.844
Belastingen	4.230	4.000	3.397
Lasten kantoor Hofdame	36.818	38.000	37.922
	<u>234.685</u>	<u>220.000</u>	<u>256.304</u>
<i>Kantoorlasten</i>			
Kantoorbehoeften	1.337	1.000	910
Drukwerk	403	500	289
Automatiseringslasten	31.188	22.500	28.019
Telefoon	5.028	5.000	-
Porti	575	500	165
Kopieerkosten	466	500	1.166
	<u>38.997</u>	<u>30.000</u>	<u>30.549</u>
<i>Algemene lasten</i>			
Accountantslasten en advieskosten	6.450	7.200	6.353
Accountantslasten (niet-financiële subsidieverantwoording)	1.925	2.000	7.250
Overige advieskosten	1.424	300	-
Publiciteitslasten commercieel	12.636	3.000	14.332
Aansprakelijkheidsverzekering	2.935	1.500	1.198
Juridische kosten	5.181	-	1.932
Abonnementen en contributies	1.751	1.000	1.003
Diverse algemene kosten	95	-	(1.920)
	<u>32.397</u>	<u>15.000</u>	<u>30.148</u>
Doorberekende beheerskosten	(3.000)	(4.500)	(8.400)
	<u>29.397</u>	<u>10.500</u>	<u>21.748</u>
<i>Bijzondere posten</i>			
Niet aftrekbare omzetbelasting boekjaar	63.816	60.000	67.982
Boekwinst verkoop kosterwoning	(422.587)	-	-
Vrijval reservering accountantskosten voorgaande jaren	(5.913)	-	-
Vrijval terug te betalen bijdragen en subsidies	(24.017)	-	-
	<u>(388.701)</u>	<u>60.000</u>	<u>67.982</u>

	2024	Begroting 2024	2023
	€	€	€
<i>Mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen</i>			
Ontvangen bijdragen Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim)	(34.965)	-	(21.972)
Uitgaven Subsidieregeling instandhouding monumenten (Sim)	34.965	-	21.972
Uitgaven Hyperorgel Rotterdams	379.226	-	53.885
Ontvangen bijdragen Hyperorgel Rotterdam	(773.236)	-	(56.883)
Per saldo een last respectievelijk bate	<u>(394.010)</u>	<u>-</u>	<u>(2.998)</u>

Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rente Gemeentelijke Aflossingsvrije Restauratie Hypotheek	976	-	1.050
Rente lening o/g Stichting Fonds tot Instandhouding van de Grote- of Sint-Laurenskerk	5.160	-	6.505
Doorberekende rente lening o/g Stichting Grote Kerk	3.000	-	6.000
Rente- en bankkosten	4.113	-	4.707
Rente fiscus	252	-	-
	<u>13.501</u>	<u>-</u>	<u>18.262</u>

Ondertekening bestuur en directie voor akkoord

Rotterdam, 26 maart 2025
Bestuur en directie Stichting Grote of Sint-Laurenskerk

W.J. Tempel, voorzitter

S. Habib, penningmeester

A. Estourgie, lid

J. Kuijt, lid

A.H.J. Ponsteen, secretaris

M. Baauw, lid

F.L. Veldman, lid

E.P.G. van Vegchel, directeur